

Державні заходи протидії дитячій порнографії в мережі Інтернет як засіб дотримання прав дитини

Дитяча порнографія – це особливий вид злочинної діяльності, який направлений на порушення прав особи, яка в силу своєї вікової зрілості не усвідомлює дії, які здійснюються за її участю.

Українське законодавство містить термін «дитяча порнографія», під яким розуміється зображення у будь-який спосіб дитини чи особи, яка виглядає як дитина, задіяної у реальній або змодельованій відверто сексуальній поведінці, або будь-яке зображення статевих органів дитини в сексуальних цілях[1]. А з розвитком інформаційних технологій, зокрема мережі Інтернет, даний вид протиправної діяльності потребує особливої уваги правоохоронних структур, державних, міждержавних та міжнародних установ і організацій.

Особливістю мережі Інтернет є те, що даний протиправний контент може бути створено та розміщено на web-сторінках в різних куточках світу, що в свою чергу унеможливило виявити та заблокувати першочергове джерело. В цьому аспекті важливим засобом є взаємна діяльність держав у застосуванні заходів протидії. Так, ряд Конвенцій направлено на запобігання цьому явищу, зокрема ст. 34 Конвенції про права дитини закріплює зобов'язання держави-учасниці захищати дитину від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуальних розбещень, зокрема, вживати на національному, двосторонньому та багатосторонньому рівнях всіх необхідних заходів щодо запобігання використанню дітей з метою експлуатації у порнографії та порнографічних матеріалах[2]; ст. 3 Конвенція Міжнародної організації праці про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці визначає найгірші форми дитячої праці – використання, вербування або пропонування

дитини для заняття проституцією, виробництва порнографічної продукції чи для порнографічних вистав[3].

Дані норми відповідно знайшли своє відображення в українському законодавстві, зокрема, Конституція України закріплює загальні вимоги до забезпечення прав дитини, а саме будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом (ст. 52)[4]; іншим законодавством визначас, що держава здійснює захист дитини від залучення до ... використання її для створення та розповсюдження порнографічних матеріалів (ст. 10), заборони щодо розповсюдження порнографії (ст. 20), форми дитячої праці – використання, вербування або пропонування дитини для зайняття проституцією, виробництва порнографічної продукції чи порнографічних вистав (ст. 21)[5]. Також законодавством визначається кримінальна відповідальність за ввезення в Україну творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру з метою збуту чи розповсюдження або їх виготовлення, зберігання, перевезення чи інше переміщення з тією самою метою, або їх збут чи розповсюдження, що містять дитячу порнографію, або примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, зображень або кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм порнографічного характеру (ст. 301 КК України)[6].

Важливим також напрямками протидії дитячій порнографії є діяльність правоохоронних органів та міжнародних інституцій, зокрема одним із пріоритетних напрямів діяльності Департаменту кіберполіції Національної поліції України[7] є протидії дитячій порнографії. Що ж стосується міжнародних інституцій, то до них належить Міжнародний жіночий правозахисний Центр «Ла Страда-Україна», яким зокрема створено гарячу лінію щодо отримання повідомлень повідомити про випадки дитячої порнографії в Інтернеті[8].

Наведене дає можливість стверджувати, що в країні створено дієвий механізм з протидії дитячій порнографії в мережі Інтернет. На даному етапі лише стоять питання по усвідомленню суспільством суспільної небезпечності такої протиправної діяльності, а також у створенні дієвого механізму державних та громадських установ з міждержавними та міжнародними інституціями.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії розповсюдженню дитячої порнографії : Закон України від 20 січня 2010 року № 1819-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. - № 10. - Ст.105.
2. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року / ООН; Конвенція, Міжнародний документ від 20.11.1989 / Зібрання чинних міжнародних договорів України. - 1990. - № 1. - С. 205.
3. Конвенція Міжнародної організації праці про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182 / Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 17.06.1999 № N 182 [Елект. ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_166.

4. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року // ВВРУ. – 1996. – № 30. – Ст.141.

5. Про охорону дитинства: Законом України від 26 квітня 2001 року № 2402-III / Відомості Верховної Ради України від 27.07.2001. – 2001. – № 30. – С. 142.

6. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 25, 26. – Ст. 131.

7. Про утворення територіального органу Національної поліції : Постанова КМ України від 13.10.2015 № 831 // Урядовий кур'єр від 21.10.2015 № 195.

8. Електронна гаряча лінія з протидії дитячій порнографії в Інтернеті [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://internetbezpeka.org.ua/>